

A MOSONI-DUNAÁG

Bp. 1954, Vízgazdálkodási Tud. Kut. Int., 273p, 3t, 14 térk. — 30 cm.

(MAGYARORSZÁG HIDROLÓGIAI ATLASZA

1. Folyóink vízgyűjtője, 4. sz.)

»Magyarország Hidrológiai Atlasza« I. sorozatban az eddig megjelent három vízgyűjtőterületre (Zagyva 1952, Sajó 1953, Sió és a Balaton 1953) vonatkozó új, részletes adatfeldolgozás után 1954-ben a Mosoni-Dunaág vízrendszerének adatait tette közzé a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Intézet. Ezzel igen komoly segítséget nyújt mind a gyakorlati tervező munkához, mind a tudományos kutatáshoz. A hidrológus, mérnök, a geográfus és más szakember munkája közben eredményesen tudja használni.

A Mosoni-Dunaág 4/a kötet az ország legfejlettebb mezőgazdasági kultúrájú területét, a Rába és a Lajta vízrendszerét dolgozza fel, ahol a vízkészlet jobb felhasználását, továbbá a belvízvédelmet és az árvédekezést számos árapasztó és más csatorna szolgálja, amelyek a vízrendszert rendkívül bonyolulttá teszik. Ezekre a topográfiai térképről le nem olvasható helyi adottságokra, a hidrológiai, a hidrográfiai tanulmányokban, gyakorlati tervezéseknél és belvízvédelmi munkáknál egyaránt számításba veendő körülményekre külön magyarázó vízrajzok és megfelelő jegyzetek utalnak.

A kötet a vízgyűjtőterületek feldolgozásában ugyanazt a rendszert követi, mint a sorozat eddig megjelent kötetei. A vízhálózat és a vízgyűjtőterület felépítésének szkematikus rajzai jó áttekintést adnak a vízrendszerről. A hidrológiai kutatás és a tervezőmunka segítségét célozza az erdőborítási, domborzati, csapadék- és izotermatérkép, valamint a vázlatos völgyhosszszelvények, amelyek a lefolyási viszonyok mérlegelését, illetve a lefolyási tényezők becslését teszik lehetővé. Külön térképen és kimutatásban található, hogy a területre vonatkozóan milyen hidrometeorológiai észlelési adatok vannak és ezek mely időponttól kezdve állnak rendelkezésre. Az ilyen rendszerezés az eddig szétszórtan található adatok hosszas kutatását takarítja meg.

Az atlasz általában minden 10 km²-nél nagyobb vízgyűjtőterület adatait közli. Minden kis vízfolyást leír, meg is nevez, amennyiben topográfiai térképeinken névtelenek voltak, a helyi elnevezést használja vagy ha ilyen sem volt, akkor valamely érintett településről nevezi el.

A vízgyűjtőterületek részletes kimutatásai földrajzi szempontból a következő fontos adatokat közlik: a vízfolyás neveit, a mederszakasz hosszát, a völgy hosszát, a vízgyűjtő legmagasabb pontját, a mederszakasz felső és alsó végpontján a partok abszolút magasságát, a mederszakasz abszolút és átlagos esését, a völgyszakasz átlagos esését, továbbá a V. IV. III. II. rendű vízgyűjtőterületek kiterjedését planiméteres mérések alapján.

A természeti földrajzi kutatásoktól egyre inkább sürgetett hidrográfiai feldolgozások készítéséhez, de a geomorfológiai kutatásokhoz (a Kisalföld feldolgozásánál) is sok segítséget nyújt az atlasz, ezenkívül gazdasági geográfusaink is eredményesen tudják használni.

Geográfusaink érdeklődéssel várják a további kötetek megjelenését.

Pécsi Márton